

рѣшенъ отъ императора въ полза на католицитѣ. Тогава чехитѣ, възбудени отъ графа Турна, ревностенъ поборникъ за протестанството и политическата независимостъ на Бохемия и непримиримъ врагъ на императора и на австрийския домъ, явно въстанаха въ Прага (на 23 май 1618 година), сваляха императорското правителство, испъдили иезуититѣ, учрѣдили временно управление и почнаха да се въоръжаватъ. Наскоро цѣла Бохемия била въ пълно въстание; слѣдвайки примѣра на чехитѣ, и протестантитѣ отъ Моравия, Силезия, Лузачия и горня Австрия се раздвижили и се готвили тѣи сжщо да въстанатъ. Кроткитѣ мѣрки не били вече въ състояние да усмиратъ чехитѣ, и императора се видѣлъ принуденъ да прибѣгне къмъ оръжие. Обстоятелствата по удивителенъ начинъ благоприятствували на чехитѣ. Всички згоди били на тѣхна страна. Императора се намиралъ въ най трудно положение: вънъ отъ въстанието на чехитѣ и вълненията между жителитѣ въ самата Виена, но и маджаритѣ заплашвали съвсѣмъ да се отцѣпятъ отъ австрийския домъ, държавнитѣ финанси били разстроени, а главно — войски имало малко и тѣ се намирали на западъ или югъ, или пъкъ били прѣснати по далечнитѣ гарнизони. Напротивъ чехитѣ, като пристѣпили незабавно къмъ все-

общо въоръжение на всички жители по голѣми отъ 20 годишна възраст, скоро събрали до 30.000 души войски, въвели свои гарнизони въ всичкитѣ градове на Бохемия, съ исключение на Пилзенъ, Будвейсъ и Крумау, които останали на страната на императора. Освѣтъ това тѣ още били усилены съ войски отъ вънъ. Тѣкмо въ туй време, когато тѣ въстанали, графъ Мансвелдъ набиралъ на Рейнъ войски за савойския херцогъ. Последния, като не се нуждаятъ вече отъ тѣхъ, отстѣпилъ ги на съюза на германскитѣ протестанти, който, като вземалъ най живо, макаръ и тайно, участие въ въстанието на чехитѣ, испратилъ Мансфелда, съ набрани отъ него 4-хиляденъ отрядъ войски въ Бохемия. Въ Силезия и брауншвейгското херцогство се вербували тѣи сжщо войски за чехитѣ. Протестанскитѣ владѣтели въ Германия, особено бранденбургския курфюрстъ и саксенъ-веймарския херцогъ, безъ да се присъединяватъ открито къмъ чехитѣ противъ императора, взели тайно да ги поддържатъ и имъ помагатъ. Нѣкои отъ тѣзи владѣтели, сжщо и Нидерландия, имъ обѣщали парични помощи. Най послѣ чехитѣ се надявали на съдѣйствието на протестантитѣ отъ Моравия, Силезия, Лузачия и горня Австрия, на трансилванския князь Бетлемъ-Габора и даже на Турция.

§ 10.

Дѣйствиата въ 1618 година.

Въпрѣки всичкитѣ згоди на положението си и благоприятствувашитѣ обстоятелства, чехитѣ не умѣли да се възползватъ отъ тѣхъ. Въмѣсто да държатъ силитѣ си събрани, да дѣйствуватъ бързо и рѣшително, да разбиватъ императорскитѣ войски по части и да не имъ позволяватъ да се затвърдяватъ и усилятъ въ Бохемия,

тѣ направили тѣкмо противното. Имайки прѣдъ видъ прѣди всичко да завладѣятъ Пилзенъ, Будвейсъ и Крумау, тѣ раздѣлили силитѣ си: Мансфелдъ съ частъ отъ войскитѣ трѣбвало да дѣйствува на лѣвата, а Турнъ съ главнитѣ сили на дѣсната страна на Молдава. Първия обсадилъ Пилзенъ, а последния взелъ Крумау и